

Joanna Kociuba

Jarosław, woj. przemyskie. Stanowisko - byłe opactwo benedyktynek

Informator Archeologiczny : badania 18, 126

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

JAROSŁAW
woj. przemyskie
Stanowisko - byłe opactwo
benedyktynek

Muzeum
w Jarosławiu

Badania prowadziła mgr Joanna Kociuba /autorka sprawozdania/. Finansował NKZ w Przemysłu. Szósty sezon badań. Okres wpływów rzymskich, średniowiecze, okres nowożytny.

Badania archeologiczne przeprowadzone w obrębie murów byłego opactwa benedyktynek miały na celu rozpoznanie zasięgu cmentarza średniowiecznego i lokalizacji kościoła św. Mikołaja.

Przebadano teren przy zachodnim skrzydle klasztoru. W założonych wykopach nie natrafiono na żadne obiekty związane z cmentarzem lub posadowieniami kościoła. W jednym z wykopów natrafiono na mur z białego kamienia łączony zaprawą. Jest to dalszy fragment obiektu odsłoniętego w trakcie badań z roku 1966. Z porównania z planem zabudowy wzgórza z roku 1932 wynika, że może to być fundament koszar austriackich. W celu sprawdzenia chronologii obiektu fragmenty zaprawy zostały oddane do analizy. W trakcie badań uzyskano liczne fragmenty ceramiki nowożytnej, fragmenty kafli i naczyń szklanych z XVII-XVIII wieku. Ceramika z okresu rzymskiego i średniowiecza wystąpiła w znikomych ilościach jedynie w warstwach przemieszanych z materiałem nowożytnym.

JĘGLINIEC, gm. Szypłiszki
woj. suwalskie
Stanowisko I

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadziła mgr Grazyna Iwanowska przy współudziale mgr Anny Bitner-Wróblewskiej i konsultacji mgr. Mariana Kaczyńskiego. Finansowało PMA w Warszawie. Pierwszy sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne.

Grodzisko położone jest około 17 km na północny-wschód od Suwałk, i około 500 m od granicy polsko-radzieckiej. Obiekt znany jest z drobnych wzmianek w literaturze oraz z badań powierzchniowych. Celem badań było rozpoznanie charakteru grodziska oraz określenie chronologii.

Grodzisko usypane zostało w najwyższym punkcie wzgórza moreny czołowej. Umocnione wysokimi i stromymi wałami, ma kształt ściętego stożka. W rzucie poziomym jest owalne, wymiary u podstawy wynoszą około 60 x 100 m. Od strony wschodniej, u podnóża grodziska, znajdują się ślady fosy, od strony zachodniej stoki grodziska opadają stromo do dna parowu, który przebiega z południa ku północy, przechodząc w obu kierunkach w szerokie, podmokłe doliny. Od strony północnej do podnóża grodziska dochodzi podłużny nasyp o długości około 100 m, stromo opadających zboczach /szczególnie od strony zachodniej/ i szerokości od około 6 do około 20 m. Być może spełniał on funkcję drogi dojazdowej do grodziska. Na jednym ze zboczy nasypu znaleziono, w wyniku penetracji powierzchniowej, kilka fragmentów wczesnośredniowiecznej ceramiki /w tym jeden fragment częściowo obracany/.

Wykopy założono na majdanie grodziska, owalnym w kształcie, o wymiarach 20 x 40 m. Majdan podzielony jest na dwie części przez biegnący jego środkiem niewielki nasyp ziemny, zakończony od strony wschodniej owalnym wzniesieniem. Różnica poziomów między tak wydzielonymi częściami majdanu wynosi około 2 m. W południowej /położonej wyżej/ partii majdanu przebudowano 42 m². Tuż pod powierzchnią wystąpiły ślady konstrukcji kamiennych, w warstwie barwy brunatno-szarej, którym towarzyszyły niewielkie fragmenty polepy oraz ułamki węgli drzewnych. Miejscami konstrukcje te osiągnęły miąższość około 30 cm. W ich obrębie wystąpiły ślady po słupach. Obok polepy w trakcie eksploracji znaleziono dużo fragmentów kości, około 40 drobnych ułamków ceramiki ręcznie lepionej, żelazny hełt kuszy, żelazny grot strzały oraz kółko brązowe. Drugi wykop o powierzchni 25 m² założono w dolnej - północnej części majdanu. Tuż pod powierzchnią ziemi wystąpił bruk kamienny. Pomędzy kamieniami bruku znaleziono fragmenty kości, kilka ułamków ceramiki wczesnośredniowiecznej oraz kilka przedmiotów brązowych /obrączka, okucie, fragment brzośoty/.

Wyniki nie pozwalają jeszcze na uściślenie chronologii stanowiska, natomiast wskazują na jego refugialną funkcję. Świadczą o tym nie tylko niewielkie rozmiary obiektu oraz brak śladów dłuższego osadnictwa, ale przede wszystkim jego usytuowanie w miejscu dogodnym pod względem obronnym oraz charakter umocnień. Wiercenia wykonane u podnóża nasypu prowadzącego do grodziska oraz samego grodziska wykazały obecność warstwy czarnej ziemi, o miąższości około 40 cm, będącej być może warstwą spływową - pozostałością po spalonych konstrukcjach drewnianych.

Na polu przylegającym do grodziska od strony południowej znaleziono kilka fragmentów ceramiki ręcznie lepionej, a seria wierceń wykazała istnienie niskich śladów warstwy kulturowej. Być może mamy tu do czynienia z osadą podgrodową.

Badania będą kontynuowane.

JEZIORO WITOSŁAWSKIE, gm. Mrocza
woj. bydgoskie

Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków
w Bydgoszczy
Klub Archeologii Podwodnej "TRITON"

Badania prowadził mgr Marek Jasiński, /autor sprawozdania/. Konsultacja naukowa prof. dr. hab. Zbigniewa Bukowskiego, Finansował NKZ w Bydgoszczy, Pierwszy sezon badań. Wczesnośredniowieczne stanowisko podwodne.

Badania podwodne jeziora Witosławskiego miały w sezonie 1984 charakter penetracyjny. Objęto nimi trzy spośród czterech głównych zatok akwenu, w ich partiach przybrzeżnych. Przy wy-